

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DZIECI ZARZĄD GŁÓWNY

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI w 2023 ROKU

„SILNI TRADYCJĄ, MĄDRZY DOŚWIADCZENIEM, OTWARCI W DZIAŁANIU”

Warszawa, maj 2024 r.

SPIS TREŚCI:

- 1. Główne kierunki pracy Prezydium i Zarządu Głównego TPD w 2023 roku**
- 2. Stan organizacyjny i zatrudnienie w Oddziałach TPD**
  - 2.1 Członkowie Towarzystwa
  - 2.2 Oddziały terenowe i Koła Przyjaciół Dzieci
  - 2.3 Struktura Kół TPD
  - 2.4 Zatrudnienie w biurach Zarządów Oddziałów Regionalnych i Oddziałów Terenowych TPD
  - 2.5 Zatrudnienie w placówkach TPD
- 3. Działalność merytoryczna**
  - 3.1 Placówki wsparcia dziennego
  - 3.2 Przedszkola i punkty przedszkolne (i inne formy opieki nad dziećmi do lat 3)
  - 3.3 Placówki dla osób z niepełnosprawnościami
    - 3.3.1 *Działalność Krajowego Komitetu Pomocy Dzieciom i Młodzieży o niepełnej sprawności ruchowej przy ZG TPD*
  - 3.4 Placówki edukacyjne
  - 3.5 Poradnictwo i interwencja kryzysowa
  - 3.6 Wypoczynek i baza wypoczynkowa
  - 3.7 Wsparcie charytatywne, rzeczowe, finansowe udzielone dzieciom i ich rodzinom
  - 3.8 Adopcja
  - 3.9 Pomoc dla obywateli Ukrainy i innych grup migrantów
- 4. Przyjaciół Dziecka – i inne wydawnictwa Towarzystwa Przyjaciół Dzieci**
- 5. Telefon i Czat Zaufania Towarzystwa Przyjaciół Dzieci 800 119 119.pl**
- 6. Placówki Zarządu Głównego TPD**
  - 6.1 Centrum Rehabilitacji Edukacji i Opieki TPD „Helenów”
  - 6.2 Środowiskowy Dom Samopomocy TPD w Serocku
  - 6.3 Dom Dziennego Pobytu dla osób z chorobami otępiennymi w tym z chorobą Alzheimera
  - 6.4 Ośrodek Wypoczynkowo – Rehabilitacyjny TPD w Jastrzębiej Górze
- 7. Ważne wydarzenia**
- 8. Podsumowanie**

1. Główne kierunki pracy Prezydium i Zarządu Głównego TPD w 2023 roku

W roku 2023 odbył się Krajowy Zjazd Sprawozdawczo Wyborczy Delegatów TPD podczas którego dokonano podsumowania działania Zarządu w kadencji 2019 – 2022.

Do Zjazdu odbyły się 3 zebrania Zarządu Głównego, organizowane w trybie hybrydowym zgodnie z § 23 ust. 6 Statutu TPD. Zebrania z reguły były poprzedzane obradami Prezydium.

Tematy zebrań Zarządu Głównego koncentrowały się na następujących problemach:

1. Przebieg akcji sprawozdawczo wyborczej w kołach i oddziałach TPD w kraju.
2. Prezentacja działań Komisji powołanych przy ZG TPD.
3. Wojna w Ukrainie: Strategia TPD dotycząca długofalowego wspierania dzieci uchodźców, które trafiły do środowiskowych ognisk wychowawczych i świetlic TPD.
4. Telefon Zaufania TPD 800119119 i czat dla dzieci i młodzieży 800119119.pl – nowa ogólnopolska inicjatywa Towarzystwa.
5. Regulowanie spraw majątkowych związanych z posiadającymi przez TPD nieruchomościami.
6. Dyskusja nad zmianami w statucie TPD w związku ze zbliżającym się Krajowym Zjazdem Sprawozdawczo Wyborczym Delegatów TPD.
7. Realizacja stacjonarnej i wyjazdowej akcji letniej przez Oddziały terenowe i Zarząd Główny TPD.
8. Pozyskiwanie i rozliczanie środków z 1,5 % przez Oddziały i ZG TPD.
9. Sprawozdania z działalności placówek prowadzonych przez ZG TPD w Serocku, w Ośrodku „Helenów” i w Jastrzębiej Górze.
10. Realizacja przez biuro ZG TPD programów wsparcia kierowanych do Środowiskowych Ognisk Wychowawczych TPD.
11. Analiza trudności w poszczególnych Oddziałach terenowych TPD i opracowywanie planów naprawczych.

Do zjazdu sprawozdawczo - wyborczego działały komisje utworzone przy ZG TPD,

- **Komisja ds. zwrotnej pomocy finansowej** pod przewodnictwem Zygmunta Nowaczyka
- **Komisja ds. odznaczeń** pod przewodnictwem Henryka Romańczuka
- **Komisja historyczna** również działająca pod przewodnictwem Henryka Romańczuka,
- **Komisja finansowa** pod przewodnictwem Grzegorza Piestraka,

- **Komisja ds. rozwoju środowiskowych ognisk wychowawczych** pod przewodnictwem Zygmunta Pyszkowskiego,
- **Komisja ds. środowiskowego wsparcia dziecka i rodziny** pod przewodnictwem Moniki Jagodzińskiej,
- **Komisja prawna** pod przewodnictwem dr Piotra Zamelskiego,
- **Komisja organizacyjna** pod przewodnictwem Józefa Bogdaszewskiego.

W październiku 2023 roku odbył się Krajowy Sprawozdawczo-Wyborczy Zjazd Delegatów, podczas którego zostały wybrane nowe władze naszego stowarzyszenia, a także przyjęte nowe kierunki działania na kadencję 2023 – 2026, które zakładają:

1. Podjęcie działań promocyjnych w zakresie działalności, znaku i rozpoznawalności Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.
2. Dotarcie do Urzędów Centralnych i Ministerstw z informacją o obecnych i planowanych zakresach pracy naszego Towarzystwa.
3. W miarę możliwości powołać rzecznika prasowego TPD.
4. Podjęcie działań służących ujednoczeniu znaku graficznego i logo TPD używanego przez wszystkie jednostki TPD.
5. Potrzebę opracowywania i wydawania materiałów informacyjno-promocyjnych (w różnej formie) oraz zwiększenie liczby wydań „Przyjaciela Dziecka” w roku.
6. Podjęcie z uczelniami i szkołami wyższymi współpracy w zakresie organizacji praktyk, stażu, badań, analiz, itp.
7. Przybliżyć nowym działaczom i pracownikom TPD 100-letni dorobek naszej organizacji.
8. Promować wśród oddziałów nadawanie placówkom imion zasłużonych działaczy TPD.
9. Podjąć działania służące wzmocnieniu działalności organizacyjnej:
  - wskazać w ramach Prezydium i Zarządu wykonawców konkretnych działań przyjętych do realizacji,
  - zapewnić pomoc prawną konieczną do sprawnego i bezpiecznego działania,
  - w miarę możliwości organizować szkolenia mające na celu podniesienie kwalifikacji działaczy i pracowników,

10. Przygotować strategię mającą na celu zwiększenie pozyskiwania wpłat z tytułu 1,5% podatku.
11. Podjąć działania służące umocowaniu autorskich rozwiązań TPD w systemowym wsparciu dziecka i rodziny:
  - służących przeciwdziałaniu umieszczania dzieci w pieczy zastępczej,
  - podejmowaniu działań służących powrotowi dzieci z pieczy zastępczej do rodzin własnych.
12. Kontynuować działania dotyczące wpisania zawodu pedagoga rodzinnego i podjąć kolejne, np. opiekuna zastępczego, jako profesjonalnego zawodu.
13. Zabiegać o umieszczenia placówek wsparcia dziennego w ogólnopolskim programie wsparcia tych placówek poprzez centralne uzupełniające subwencje dla samorządów (na realizację tego zadania własnego).
14. Zabiegać o dopisanie placówek wsparcia dziennego do rządowego programu dożywiania dzieci.
15. Wspierać i nagłaśniać działania i projekty Krajowego Komitetu Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej TPD.

W grudniu 2023 roku odbyło się pierwsze w nowej kadencji zebranie ZG TPD, na którym zdecydowano, że nadal będzie funkcjonować:

- **Komisja ds. zwrotnej pomocy finansowej** pod przewodnictwem Zygmunta Nowaczyka,
- **Komisja ds. odznaczeń** pod przewodnictwem Jana Waligóry,
- **Komisja finansowa** pod przewodnictwem Bartłomieja Domagały
- **Komisja organizacyjna** pod przewodnictwem Józefa Bogdaszewskiego.

Sprawami rozwoju placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz przeciwdziałania sieroctwu społecznemu będą zajmować się wiceprezesi Monika Jagodzińska oraz Zygmunt Pyszkowski.

Józef Bogdaszewski będzie odpowiedzialny za działania dotyczące osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, m.in. za opracowanie poradnika dla rodziców, którym urodziło się dziecko niepełnosprawne.

Komisja ds. zwrotnej pomocy finansowej Zarządu Głównego TPD w 2023 roku rozpatrzyła pozytywnie dwa wnioski o udzielenie zwrotnej pomocy finansowej dla oddziałów okręgowych TPD w Morągu oraz w Wieruszowie.

Dane dotyczące spłacania zwrotnej pomocy finansowej w 2023 roku, przedstawia poniższa tabela:

Oddział TPD	Data podjętej uchwały o udzieleniu pomocy	Kwota udzielonej pomocy	Kwota spłacona na 16 maja 2024 r.	Pozostało do spłaty	Termin zakończenia spłaty zgodnie z umową
Oddział Okręgowy TPD w Wieruszowie	01.10.2020	50 000	50 000	0	31 grudnia 2023 r.
Mazowiecki Oddział Wojewódzki TPD	25.02.2021	72 000	72 000	0	30 kwietnia 2024 r.
Oddział Okręgowy TPD w Toruniu	20.11.2021	100 000	75600	24400	28 lutego 2025 r.
Oddział Okręgowy TPD w Morągu	09.03.2023	100 000	36 111,14	63 888,86	31 marca 2026 r.
Oddział Okręgowy TPD w Wieruszowie	07.12.2023	50 000	8334,00	41 666	31 grudnia 2026 r.

Ufamy, że zadanie przyjęte do realizacji podczas ostatniego Sprawozdawczo-Wyborczego Zjazdu Delegatów TPD uda się podjąć i realizować wspólnym staraniem wszystkich ogniw naszego stowarzyszenia.

2. Stan organizacyjny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

2.1 Członkowie Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.

Członkowie	ogółem	rok 2023	
		w tym	
		miasto	wieś
zwyczajni	28876	19356	9520
honorowi	66	56	10
wspierający	7143	6585	558

Liczba Członków TPD nadal spada, w roku 2022 wykazaliśmy 35194 członków, za rok 2023 28 876. Zanotowany spadek członków fizycznych jest większy niż w latach ubiegłych, co być może wynika z faktu ogólnie obserwowanego obniżenia zaangażowania społecznego i wzrostu niepewności i lęku z uwagi na trwającą po sąsiedzku wojnę w Ukrainie.

Sytuacja ta powinna zmobilizować nas do analizy i dyskusji nad tematem członkostwa w naszym stowarzyszeniu. Jak to pojęcie w poszczególnych Regionach jest rozumiane i realizowane.

2.2 Oddziały terenowe i Koła TPD

Oddziały terenowe i Koła Towarzystwa Przyjaciół Dzieci	
Oddziały	Liczba w 2023 roku
Regionalne	14 – (Zarząd Podlaski nie funkcjonuje, sprawozdania nadesłały dwa Zarządy Okręgowe)
Okręgowe	14
Powiatowe	41
Miejskie	59
Gminne/Dzielnicowe	80
Razem Oddziałów	209
Koła TPD łącznie	1065

W okresie sprawozdawczym poza 14 Oddziałami Regionalnymi, działały na terenie kraju 194 Oddziały niższego szczebla (mniej o 19 w stosunku do roku 2022), wśród których najwięcej jest Miejskich i Gminnych/Dzielnicowych.

Nie udaje się odbudować struktur TPD w regionie pomorskim, działają na tym terenie Oddziały w Chojnicach oraz w Słupsku. Podlaski Oddział Regionalny TPD reprezentowany jest przez działające Oddziały Okręgowe w Suwałkach i w Łomży.

Działalność Oddziałów prowadzona była w oparciu o 1065 Kół Przyjaciół Dzieci.

2.3 Struktura Kół TPD

KOLA TPD	2023 koła	w tym		członkowie ogółem	w tym	
		miasto	wieś		miasto	wieś
1) Koła Przyjaciół Dzieci	984	630	354	24518	15639	8879
2) Koła specjalistyczne w tym:	81	72	9	2822	2491	331
- z niepełnosprawnością ruchową	28	27	1	971	823	148
- na diecie bezglutenowej	3	2	1	12	12	0
- z niepełnosprawnością intelektualną	31	27	4	1203	1074	129
- inne (niżej wymień jakie)	19	16	3	701	647	54
- z niepełnosprawnością sprzężoną	1	1	0	82	82	0
- z cukrzycą	1	1	0	97	90	7
- przy szpitalu	1	1	0	0	0	0
- im .Marii Kownackiej	1	1	0	5	5	0
- z autyzmem	1	1	0	15	15	0
- przy WTZ	1	1	0	41	21	20
- przy ŚOW TPD	1	1	0	15	10	5
- przy Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym dla dzieci Niestyszących i Słabosłyszących	1	1	0	45	45	0
- z fenylketonurią	1	1	0	8	8	0
- Koło sportowe w Kaletach	1	1	0	50	50	0
- Koło integracyjne	2	2	0	56	56	0
- Koło przeciwdziałania otyłości u dzieci	1	1	0	12	12	0
- Koło młodzieżowe	2	2	0	150	150	0

- Koło dzieci z cukrzycą	3	1	2	16	16	0
- Koło szachowe dla dzieci i dorosłych	1	0	1	22	0	22
RAZEM	1065	702	363	27340	18130	9210

W roku sprawozdawczym zrzeszaliśmy 27340 członków w **1065 Kołach Towarzystwa Przyjaciół Dzieci**.

Największą liczbę członków wykazały regiony: zachodniopomorski, dolnośląski, śląski i łódzki.

Najwyższą kwotę ze składek członkowskich wykazał natomiast region podkarpacki, a za nim zachodniopomorski i śląski.

Najwięcej Kół TPD działało w regionach: dolnośląskim, zachodniopomorskim, śląskim, lubuskim i wielkopolskim. Zanotowaliśmy spadek liczby Kół, zatem kontynuując wątek tak istotnego spadku liczby członków, temat ten należy potraktować jako bardzo ważny. Być może jednym z powodów jest fakt, że aktualnie działa wiele fundacji zajmujących się pomocą dzieciom, które nie wymagają członkostwa, a osoby należące do Kół TPD i ich rodzice starzeją się, a nie przybywa nowych członków. Może to też wynikać ze sposobu zbierania danych.

Najwięcej Kół Specjalistycznych wskazały regiony: dolnośląski i śląski. Koła specjalistyczne działają głównie na rzecz dzieci niepełnosprawnych ruchowo oraz z niepełnosprawnością intelektualną. Koła wykazywane w sprawozdaniach jako „inne” zrzeszają między innymi rodziców dzieci z cukrzycą, niewidomych, z chorobą infekcyjną, gościem, chorobą nowotworową, autyzmem, fenylketonurią, dyskraniami, otyłością, sportowe, z ADHD.

2.4 Zatrudnienie w biurach Zarządów Oddziałów Regionalnych i Oddziałów Terenowych TPD

Wyszczególnienie	2023 Ogółem	w tym Z A R Z A D Y					
		regionalne	okręgowe	powiatowe	miejskie	gminne	dzielnicowe
zarządy, liczba	209	15	14	41	59	56	24
Pracownicy biur zarządów Ogółem w tym:	664	56	71	176	247	90	24
1) umowa o prace, ogółem w tym:	119	40	35	8	33	1	2

- pełnozatrudnieni	79	30	26	2	21	0	0
- niepełnozatrudnieni	40	10	9	6	12	1	2
2) inna forma zatrudnienia	147	7	19	84	20	17	0
3) wolontariat	398	9	17	84	194	72	22

W okresie sprawozdawczym w biurach Zarządów Oddziałów Towarzystwa Przyjaciół Dzieci pracowało 266 osób, jest to liczba mniej więcej stała, która utrzymuje się od kilku lat. Większość osób pracujących w biurach oddziałów TPD to pracownicy etatowi, zatrudnieni w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu. Biura Oddziałów TPD organizują, nadzorują, rozliczają, obsługują w zakresie kadrowym funkcjonowanie jednostek im podległych. Sprawne funkcjonowanie biura daje gwarancję stabilności oraz możliwość realizacji działalności statutowej. Pracę biur TPD w 2023 roku wspierało 398 wolontariuszy.

2.5 Zatrudnienie w placówkach TPD

Wyszczególnienie	rok 2023	w tym					
		regionalne	okręgowe	powiatowe	miejskie	gminne	dzielnicowe
Pracownicy placówek TPD, ogółem w tym:	2887	1136	598	346	515	157	135
1) umowa o pracę, ogółem w tym:	907	422	224	72	141	8	40
- pełnozatrudnieni	656	304	168	53	97	6	28
- niepełnozatrudnieni	251	118	56	19	44	2	12
2) inna forma zatrudnienia	1480	670	282	225	193	35	75
3) wolontariat	500	44	92	49	181	114	20

W roku 2023, w placówkach Towarzystwa **zatrudnionych było 2387 osób. Umowy o pracę zawarto z 907 osobami, pozostałe osoby pracowały w innej formie zatrudnienia.** Poziom zatrudnienia w placówkach TPD od 2019 roku utrzymuje się na w miarę stałym poziomie z uwagi na fakt, że wiele oddziałów TPD od lat prowadzi placówki (ogniska wychowawcze, świetlice, WTZ i inne), które mają w miarę stałe finansowanie oraz skutecznie pozyskuje

dotację na realizację zadań i projektów. Działania te dają możliwość zatrudnienia realizatorów poszczególnych zadań także na umowę o pracę, a co za tym idzie stabilizację i utrzymanie zatrudnienia. Największymi pracodawcami są Oddziały: Mazowiecki oraz Zachodniopomorski.

3. Działalność merytoryczna

3.3 Placówki wsparcia dziennego

Nasze stowarzyszenie realizuje zadania z zakresu wychowania i opieki nad dzieckiem, profilaktyki wykluczenia społecznego, przeciwdziałania sieroctwu społecznemu, edukacji i rozwoju zainteresowań przede wszystkim poprzez prowadzenie placówek wsparcia dziennego: Środowiskowych Ognisk Wychowawczych TPD, klubów i świetlic TPD i innych form.

W placówkach tych w szczególny sposób staramy się o wyrównanie zaniedbań edukacyjnych i pomoc w nauce dzieciom. Codzienne odrabianie lekcji, a przez to promocja do klasy programowo wyższej jest jednym z podstawowych celów. Zdecydowana większość naszych podopiecznych, dzięki pracy wychowawców w Ogniskach, poprawia swoje wyniki w nauce, rozwija zainteresowania, odkrywa talenty.

Dofinansowanie rodzin programami socjalnymi istotnie wpłynęło na zwiększony udział dzieci w zajęciach odpłatnych (np. dodatkowy język), lepsze wyposażenie dzieci w sprzęt elektroniczny i odzież, ale programy te nie mają wpływu na umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodziców oraz jakość żywienia dzieci (w tym ciepłe i regularne posiłki). Programy opiekuńczo-wychowawcze placówek wsparcia dziennego TPD zawierają różnorodne zadania z zakresu opieki i wsparcia rodziców w procesie wychowywania dziecka, rozwoju zainteresowań, zdrowego odżywiania, rekreacji i uczestnictwa w kulturze. Praca placówek wsparcia dziennego jest niezwykle potrzebna w lokalnym systemie wspierania dziecka i rodziców. Prowadzone blisko miejsca zamieszkania spełniają ważną profilaktyczną rolę, chronią dzieci przed nieodpowiedzialnym zachowaniem, kontaktem ze środkami zmieniającymi świadomość, rozwijają socjalizację. Rodzicom zaś służą wsparciem w opiece nad dziećmi, pomocą w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, rodzinnych i bytowych. Szczególnie pomocne jest indywidualne wsparcie dla dzieci i rodziców prowadzone przez kadrę placówek. Cieszy nas fakt, że liczba prowadzonych placówek nie maleje i TPD utrzymuje swoją pozycję lidera w tej działalności w kraju. Niepokojące jednak jest, że władze

centralne i często władze samorządowe nie zauważają i nie doceniają roli tych placówek w skutecznym wspieraniu dzieci i rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Liczbę i rodzaj placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez TPD w 2023 przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj placówki	Liczba	
	placówek	uczestników
Środowiskowe Ognisko Wychowawcze ¹	182	4143
Świetlica środowiskowa ¹	40	1616
Świetlica socjoterapeutyczna ¹	16	645
Klub Młodzieżowy	2	109
Klub ²	2	26
Świetlica ²	26	743
Samorządy dziecięce i młodzieżowe	20	76
Spotkania z pedagogiem specjalnym	1	20
Centrum edukacyjno-wychowawcze	2	100
Ośrodek wsparcia rodziny	1	89
Punkt konsultacyjny o narkotykach i narkomanii	1	15
RAZEM	295	7519

1 - Placówki działające **od poniedziałku do piątku minimum 4 godziny dziennie**

2 - Placówki działające **tylko w wybrane dni tygodnia**

3.4 Przedszkola i punkty przedszkolne (i inne formy opieki nad dzieckiem do lat 3)

TPD wspierając systemowo rodziców w wypełnianiu funkcji rodzicielskich prowadzi profesjonalne przedszkola, punkty przedszkolne oraz różne formy opieki nad dziećmi do 3 roku życia. Zgodnie z podejściem naszego stowarzyszenia, skuteczne wspieranie rodziców w procesie wychowywania swojego dziecka powinno rozpocząć się od samego początku. Wtedy też rodzice są najbardziej otwarci na fachową wiedzę w zakresie umiejętności wychowawczych i potrzeb rozwojowych dzieci. Jednocześnie czas do ukończenia przez dziecko 6 lat jest właśnie tym czasem, w którym dziecko można prawidłowo ukształtować. Zatem prowadzenie tego typu placówek powinno być rozwijane oraz metodycznie i szkoleniowo wzmacniane.

Najwięcej placówek przedszkolnych i przeznaczonych dla dzieci do 3 roku życia prowadzonych jest w Regionie Zachodniopomorskim.

Stan statystyczny w tym zakresie pokazuje poniższa tabela.

Rodzaj placówki	Liczba	
	placówek	uczestników
Przedszkole	46	1099
Punkt przedszkolny	3	45
Żłobek	5	109
Klub malucha	2	32
<i>Punkt Opieki Diennej dla dzieci do lat 3</i>	4	28
RAZEM	60	1313

3.5 Placówki dla osób z niepełnosprawnościami

Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami jest jednym z filarów naszego stowarzyszenia. Z roku na rok poszerza się nasza baza placówek dedykowanych tej grupie. Pojawiają się też kolejne i nowe formy wsparcia, integracji i rehabilitacji oferowanej przez TPD. Starzenie się społeczeństwa i lawinowy wzrost osób z niepełnosprawnością jest wskazaniem do intensywnego rozwoju tej formy pracy naszego stowarzyszenia.

Liczbę, rodzaj placówek TPD dla osób z niepełnosprawnościami prowadzonych w roku 2023 wraz z liczbą podopiecznych przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj placówki	Liczba	
	placówek	uczestników
Warsztaty Terapii Zajęciowej	30	1027
Środowiskowy Dom Samopomocy	4	115
Dom Dziennego Pobytu	1	15
Klub Absolwenta	1	16
Ośrodek Rehabilitacyjny	1	25
Pozaszkolna Placówka Specjalistyczna	2	129
Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej	2	377
Inne	7	240
Zajęcia Klubowe przy WTZ	1	10
Świetlica wytchnieniowa	1	24

Dzienny Dom Senior+ w OO Częstochowie	1	30
Projekt dla Rodzin	1	66
RAZEM	52	2074

3.3.1 Sprawozdanie Krajowego Komitetu Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

Działalność formalno-prawna Komitetu oparta jest o Statut Towarzystwa Przyjaciół Dzieci oraz Regulamin Komitetu zatwierdzony uchwałą Zebrania Zarządu Głównego TPD. Podstawa; Statut TPD § 39 ust. 5, Warszawa'2017r, uchwała ZG TPD zatwierdzająca Regulamin Komitetu z dnia 15 grudnia 2007 roku oraz z dnia 11 maja 2013 roku w związku ze zmianami w Regulaminie Komitetu.

Komitet funkcjonuje poza strukturami oddziałowymi Towarzystwa, jest agendą Zarządu Głównego TPD, integruje pracę terenowych (lokalnych) kół specjalistycznych i działa bezpośrednio z kołami w otoczeniu rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym w całym kraju, będąc ich reprezentantem wobec władz krajowych TPD. Zgodnie ze Statutem TPD koła stanowią jednostki autonomiczne Towarzystwa (wybierają własny zarząd i organ nadzoru), mogą dobrowolnie skupiać się w Komitecie i mają prawo desygnować swoich członków do władz Komitetu, organów struktur nadrzędnych oraz Zarządu Głównego TPD. W lokalnej działalności koła funkcjonują w ramach swojego oddziału macierzystego (regionalny, okręgowy, powiatowy, miejski, gminny, dzielnicowy). Komitet współpracuje z oddziałami TPD i innymi organizacjami społecznymi, które realizują cele i zadania będące spójne z zakresem działalności Komitetu, udzielają wsparcia rodzinom i kołom, integrując środowisko niepełnosprawnych, organizując okolicznościowe spotkania, prowadząc szkolenia, warsztaty i treningi. Współdziałanie oparte jest o kryterium dbałości i troski o dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz działaczy TPD będących animatorami ruchu społecznego rodziców dzieci niepełnosprawnych. Współpraca w równej mierze obejmuje warsztaty terapii zajęciowej, świetlice terapeutyczne, domy dziennego pobytu, ośrodki rehabilitacji, kluby, zespoły i koła zainteresowań, spotkania integrujące środowisko niepełnosprawnych, plenery, konkursy, przeglądy twórczości artystycznej, wokalne

i tanecznej, olimpiady sportowe oraz turnusy i obozy dla osób niepełnosprawnych, w tym z wolontariatem.

Zebrania Komitetu

W roku 2023 przeprowadzono 3 zebrania Komitetu; Warszawa, lokal Biura ZG TPD (15 kwietnia), Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy (Jastrzębia Góra, 30 września) oraz w Nowym Dworze Mazowieckim w dniu 9 grudnia połączone ze spotkaniem opłatkowym oraz obchodami jubileuszu 35-lecia Koła. Dokumentacja z zebrań w aktach Komitetu.

Zjazd Krajowy Delegatów Komitetu

Zjazd przeprowadzono w Jastrzębiej Górze (Ośrodek TPD) w dniu 30 września 2023 roku. Delegaci Zjazdu wybrali władze Komitetu i Komisji Rewizyjnej na kadencję lat 2023-2026. Komitet uzyskał absolutorium za minioną kadencję.

Jubileusz 40-lecia Komitetu

W roku 2023 społeczny ruch rodziców dzieci niepełnosprawnych TPD obchodził jubileusz działalności dla dobra wspólnego. Jubileuszowe spotkanie odbyło się w Jastrzębiej Górze. Podczas spotkania podziękowano rodzicom, działaczom i wolontariuszom za wspólne działania, wręczono pamiątkowe podziękowania oraz statuetki „Serce na dłoni”.

Szkolenia Komitetu

Działalność szkoleniowo-informacyjna Komitetu realizowana była w ramach organizacji zebrań (Warszawa, Nowy Dwór Mazowiecki). Obejmowała tematykę związaną z bieżącą działalnością oraz problemami związanymi z sytuacją rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym.

Jubileusz Koła w Nowym Dworze Mazowieckim

Koło TPD w Nowym Dworze Mazowieckim – Oddział Mazowiecki TPD (przewodnicząca Ewa Brzezińska-Białorucka) organizacyjną działalność prowadzi od 35 lat. W dniu 9 grudnia 2023 roku odbył się jubileusz 35-lecia twórczej działalności Koła. Serdeczne dzięki, gratulacje oraz życzenia dalszej, wspaniałej działalności. Uzupełnieniem jubileuszowego spotkania było zebranie Komitetu.

Opłatek AD'2023

Odbył się w Nowym Dworze Mazowieckim (Koło TPD Nowy Dwór, przewodnicząca Ewa Brzezińska-Białorucka) w ramach bezpośredniego spotkania w otwartej formule dla rodziców, członków Koła i Komitetu, sympatyków i zaprzyjaźnionych osób, przedstawicieli władzy samorządowej, a nade wszystko hierarchów Kościoła.

Udział członków Komitetu w działalności struktur organizacyjnych TPD

W roku sprawozdawczym odbył się Krajowy Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy Delegatów TPD W obradach Zjazdu (Centrum „Helenów”, październik’2023) Komitet reprezentowali: Bożena Jesionowska, Jan Kłeczek i Józef Bogdaszewski. Członkiem Prezydium ZG TPD wybrany został Józef Bogdaszewski, prezes Komitetu. Gratulujemy Panu Grzegorzowi Piestrakowi wyboru na funkcję prezesa, a gratulacje przekazujemy również wszystkim członkom Zarządu Głównego. Reprezentowaliśmy Komitet podczas Spartakiady Niepełnosprawnych (Jan Kłeczek, Legnica), prezentowaliśmy wystąpienie podczas Międzynarodowej Konferencji poświęconej Konwencji o prawach dziecka (Maria Klimkowska, Marcin Simon, Jan Kłeczek, Józef Bogdaszewski). Uczestniczyliśmy również w uroczystościach jubileuszowych Oddziału Powiatowego i WTZ TPD w Paterku. Komitet reprezentowała Krystyna Zdunik z Poznania (podziękowania, listy gratulacyjne, statuetki).

Odnaczenia

W roku sprawozdawczym przyznano 92 odznaki „Serce na Dłoni” oraz 29 statuetek „Serce na Dłoni”. Rejestr nadanych odznaczeń w aktach Komitetu.

Opracowania Komitetu

Członkowie Komitetu i przedstawiciele kół zamieszczają swoje autorskie opracowania w czasopiśmie „Przyjaciel Dziecka” i innych opracowaniach. Ponadto do naczelnych władz państwowych i polskiego parlamentu kierowano bieżące opracowania dotyczące sytuacji rodziców z dzieckiem niepełnosprawnym. Ciągłe podnosimy problem równego traktowania tożsamyh grup wspólnych rodziców z dzieckiem niepełnosprawnym. W innych działaniach Komitet systematycznie uzupełnia historię ruchu społecznego rodziców dzieci niepełnosprawnych w ramach kontynuacji opracowania, a różne wypowiedzi oraz relacje członków Komitetu i kół zamieszczane są także w innych publikacjach wydawanych przez koła lub oddziały.

Działalność kół

Działalność kół odzwierciedlają poszczególne sprawozdania, ale nade wszystko rzeczywista działalność prowadzona lokalnie. Działalność ciągle aktywna, czyniono bardzo dużo na miarę

możliwości, a także w trosce o zdrowie swoich członków i podopiecznych. Organizowano turnusy rehabilitacyjne, pielgrzymki, wycieczki, plenery artystyczne i zawody sportowe oraz okolicznościowe spotkania. Czyniono tyle, ile można było czynić. Jednak z upływem czasu coraz bardziej poszerza się ofertę kół i można powiedzieć, że działalność kół jest godna uwagi i zasługuje na szacunek.

3.4 Placówki edukacyjne

W ramach działalności edukacyjnej TPD prowadzi kilka typów szkół (w ramach CREiO TPD „Helenów”) oraz Ośrodki Szkolno-Wychowawcze, Ogniska Pracy Pozaszkolnej, internat i programy z zakresu Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka.

Jak widać w tabeli poniżej, działalność ta dotyczy dość dużej liczby podopiecznych.

Rodzaj placówki	Liczba	
	placówek	uczestników
Ogniska Pracy Pozaszkolnej	6	213
Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	2	100
Szkoła Podstawowa	1	15
Szkoła Średnia	1	20
Placówki opiekuńczo-wychowawcze: praca z dziećmi i młodzieżą wyrównująca szanse rozwoju i edukacji z elementami socjoterapii oraz profilaktyki uzależnień	3	76
Warsztaty artystyczne	1	40
Świetlice	10	261
Szkoła przysposabiająca do pracy	2	35

Szkoła branżowa	1	32
Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	1	20
Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze	1	2
Internat dla zamiejscowych uczniów	1	14
RAZEM	30	825

3.5 Poradnictwo i interwencja kryzysowa

Pedagog rodzinny, opiekun indywidualny oraz społeczny rzecznik praw dziecka TPD to programy, które Towarzystwo Przyjaciół Dzieci wypracowało jako wsparcie dla środowiskowych ognisk wychowawczych. Program pedagoga rodzinnego w sposób szczególny realizowany jest w Oddziałach TPD - Okręgowym w Koszalinie i Regionalnym w Szczecinie, które kontynuują starania o wpisanie pedagoga rodzinnego do rejestru zawodów. Zadaniem pedagogów rodzinnych, jest praca z rodzinami w kryzysie, także z tymi, z których dzieci zostały umieszczone w placówkach opieki całkowitej, w tej sytuacji celem działań pedagogów jest powrót dzieci do ich rodzin biologicznych.

Na szczególną uwagę zasługuje społeczne rzecznictwo praw dziecka prowadzone przez Tepedowskich Rzeczników. Z danych statystycznych przesłanych przez Oddziały Regionalne wynika, że w 2023 roku działało ich 31, podejmując liczne interwencje w szkołach, samorządach, sądach i innych instytucjach w przypadku zagrożenia, czy wręcz łamania praw dziecka. Zdaniem rzeczników, ich działalność jest bardzo potrzebna gdyż nie maleje liczba wydarzeń i sytuacji, w których dobro lub zdrowie czy też życie dziecka jest zagrożone. Rzecznicy zgłaszają potrzebę organizowania spotkań i szkoleń dla rodziców w zakresie pedagogiki, psychologii, rozwoju i potrzeb rozwojowych dzieci oraz metod wychowawczych, komunikowania się i budowania relacji. Rzecznicy TPD, prowadzący taką działalność edukacyjną, podkreślają jej widoczny dobry wpływ.

Programy pedagoga rodzinnego i społecznika Rzecznika Praw Dziecka TPD coraz częściej są uzupełniane i wzmacniane poprzez organizowanie i prowadzenie przez TPD specjalistycznych punktów poradnictwa, profesjonalnych poradni, grup wsparcia oraz

różnorodnych szkoleń, warsztatów i konferencji. Ze wsparcia oferowanego przez TPD korzysta coraz więcej beneficjentów, co potwierdza, że ta działalność wychodzi naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom społecznym.

Aktywność Oddziałów TPD w tym zakresie pokazuje poniższa tabela.

Rodzaj placówki	Liczba	
	placówek	uczestników
Poradnia	2	629
Punkt poradnictwa ¹ prawne, pedagogiczne, psychologiczne, terapeuta ds. uzależnień,	9	1193
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	1	1136
Hostel	1	41
Społeczny Rzecznik Praw Dziecka TPD	31	1177
Pedagog rodzinny	87	758
Placówki opieki całodobowej	1	14
Opiekun indywidualny	2	41
Zespół interdyscyplinarny	1	40
Ośrodek ochrony praw dziecka i pomocy rodzinie	1	30
Specjalistyczna Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Ośrodek Wspierania	1	60
Środowiskowa Poradnia Wsparcia Zdrowia Psychicznego	1	30
Warsztaty podnoszące kompetencje rodzicielskie	1	20

Grupy wsparcia dla rodziców	52	887
RAZEM	191	6056

W powyższym zestawieniu na uwagę zasługuje placówka opieki całodobowej. Jest to po wielu latach ponowne podjęcie się przez TPD prowadzenia placówek dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej.

3.6 Wypoczynek i baza wypoczynkowa

W okresie sprawozdawczym TPD zorganizowało 1089 różnorodnych form wypoczynku z których skorzystało łącznie 38 836 dzieci i osób niepełnosprawnych. To duży wzrost w stosunku do roku poprzedniego, który pokazuje tendencję do rozwijania tej formy działalności Towarzystwa. Najwięksi organizatorzy wypoczynku w TPD to Region Wielkopolski, Dolnośląski, Podkarpacki i Mazowiecki.

Zarówno wyjazdowe jak i stacjonarne formy wypoczynku organizowane przez TPD wyróżniają się profesjonalnością kadry opiekuńczo - wychowawczej jak i atrakcyjnością realizowanego programu. Poza atrakcjami takimi jak kino, basen czy kręgielnia dbamy o to, by dzieci poznały region, w którym spędzają czas wolny i jego walory turystyczne. Realizowane są także zajęcia socjoterapeutyczne, rozwijające talenty i umożliwiające nabywanie nowych umiejętności (np. językowe, plastyczne, pływackie, narciarskie, itp.) oraz patriotyczne. TPD ma w swojej ofercie bardzo szeroki wachlarz propozycji jeśli chodzi o obozy, kolonie i zimowiska, wyjeżdżają na nie zarówno dzieci kierowane przez kuratoria oświaty, ośrodki pomocy społecznej, Kasę Rolniczych Ubezpieczeń Społecznych. Mamy także propozycję wypoczynku odpłatnego, krajowego i zagranicznego. Wypoczynek wyjazdowy i w miejscu zamieszkania organizowany przez TPD jest wysoko oceniany przez uczestniczące w nim dzieci i ich rodziców z uwagi na oferowany program i kwalifikacje opiekunów. Oddziały TPD, które zajmują się organizacją wypoczynku na szerszą skalę, profesjonalizują swoje działania i rejestrują się jako Organizatorzy Turystyki (krajowej i zagranicznej). Wyrazy uznania należą się dla Kół Specjalistycznych TPD zaangażowanych w organizację wypoczynku dla osób z niepełnosprawnościami.

Warto zauważyć, że TPD prowadzi także własne Ośrodki, w których organizuje różne formy wypoczynku.

Informacje statystyczne dotyczące organizacji wypoczynku i bazy wypoczynkowej TPD przedstawiają dwie poniższe tabele.

Organizacja wypoczynku			
Forma	Liczba		
	turnusów	uczestniczących dzieci	rodziców/opiekunów
Kolonie	157	7317	212
Obozy	24	941	27
Kolonie/obozy zagraniczne	7	161	4
Turnusy rehabilitacyjne	41	757	514
Wczasy rodzinne z pedagogiem	3	20	223
Zimowiska	15	527	49
Półkolonie letnie	491	13018	526
Półkolonie zimowe	68	2081	93
Biwaki/wycieczki	132	5163	662
Dziecińce	11	377	54
Zagraniczne wczasy rodzinne dla niepełnosprawnych	1	23	23
Kolonie PEPCO	2	1830	200
Festyny i ogniska	14	328	96
Turnusy kształtująco-usprawniające, obozy sportowe, artystyczne	5	248	24
Wyjazdy rodzinne terapeutyczne	4	71	107
Jednodniowe wycieczki	6	144	18
Zielona Szkoła	1	24	2
Regionalny Dzień Dziecka	0	0	0

inne	64	3970	584
Wycieczki	58	2436	162
RAZEM	1104	39556	3460

Baza wypoczynkowa		
Rodzaj i nazwa placówki	Liczba placówek	Liczba korzystających
Schronisko Młodzieżowe	4	2314
- całoroczne	3	2194
- sezonowe	1	120
Dom Wczasów Dziecięcych	2	2430
- całoroczne	2	2430
- sezonowe	0	0
Ośrodki Wypoczynkowe	6	2537
Sezonowy ośrodek	1	40
RAZEM	13	7321

3.7 Wsparcie charytatywne, rzeczowe, finansowe udzielone dzieciom i ich rodzinom

Od 2016 roku z TPD nieprzerwanie współpracuje **Kulczyk Foundation**. W roku sprawozdawczym dzięki wsparciu Fundacji w ramach programu Żółty Talerz **około 3000 dzieci w 100 placówkach na terenie całego kraju każdego dnia otrzymywało posiłek**. Fundacja dla naszych podopiecznych oraz wychowawców regularnie organizuje warsztaty w tematyce zdrowego odżywiania, a także webinary o tematyce psychologicznej dotyczące m. in. depresji, przemocy, samookaleceń. Poprzez działania projektowe, tj. warsztaty kulinarne możliwe było zwiększanie świadomości dzieci w dziedzinie zdrowego trybu życia. W ramach programu regularnie odbywały się zajęcia warsztatowe z dietetykami i innymi specjalistami nie tylko dla dzieci uczestniczących w zajęciach w placówce ale i dorosłych tj. rodziców, opiekunów i osób z najbliższego otoczenia.

Od 2017 roku z TPD bardzo efektywnie współpracuje **PEPCO**. W roku 2023 dzięki tej współpracy **około 1000 dzieci w 53 ogniskach i świetlicach TPD przez cały rok uczestniczyło w zajęciach rozwijających zainteresowania i pasje. Podczas wakacji 350 dzieci z naszych ognisk i świetlic oraz 15 podopiecznych Stowarzyszenia SOS Wioski Dziecięce z Wilna wyjechało nieodpłatnie na kreatywne obozy zorganizowane w Ośrodkach TPD w Jastrzębiej Górze, Głazie, Poznaniu i Serocku.**

W ramach finansowanego przez PEPCO programu Cyfrolatki 2.0 w 23 placówkach TPD w województwach mazowieckim, łódzkim, wielkopolskim i małopolskim zrealizowane zostały warsztaty, w których uczestniczyło około 300 dzieci, które miały na celu kształtowanie pozytywnych cyfrowych kompetencji naszych podopiecznych. W warsztatach znalazły się takie elementy jak: edukacja dzieci w zakresie przestrzegania praw autorskich, bezpiecznego korzystania z internetu, przeciwdziałania hejtowi i mowie nienawiści, radzenie sobie z atakiem hejtera, szukanie pomocy na zewnątrz, korzystanie z telefonów zaufania.

Z sukcesem kontynuowana jest współpraca z **Fundacją Orange**, w ramach której wychowankowie TPD podczas wakacji uczestniczyli w kreatywnych warsztatach w FabLabie w Warszawie. Ponadto dzięki Fundacji korzystamy z nieodpłatnej linii telefonicznej, na której funkcjonuje **ogólnopolski Telefonu i Czat Zaufania TPD 800119119**.

Na szczególne podkreślenie zasługuje aktywność Oddziałów TPD w zakresie dożywiania dzieci i podejmowanie w tym zakresie współpracy z firmami i producentami żywności oraz w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej 2014-2020 (PO PŻ). Wielkie podziękowania należą się organizatorom Akcji „Gwiazdor” w tym jej inicjatorce i koordynatorce Pani Izabeli Król. Dzięki tej inicjatywie, co roku od wielu lat, kilka tysięcy dzieci podopiecznych TPD, otrzymuje piękne paczki z okazji Świąt Bożego Narodzenia. W podziękowaniu za zasługi, dzieci z TPD wystąpiły o uhonorowanie pani Izabeli Król Orderem Uśmiechu.

Sprawozdania z Oddziałów dostarczają informacji o podejmowanych działaniach mających na celu wsparcie charytatywne podopiecznych. Są to różnego rodzaju zbiórki, akcje, eventy, aukcje i bale.

Za pośrednictwem Oddziałów i placówek TPD do rodzin najbardziej potrzebujących wsparcia trafiała pomoc zarówno finansowa jak i rzeczowa oraz żywnościowa. Skalę pomocy przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj wsparcia	liczba korzystających
Finansowe (np. dofinansowanie do wypoczynku)	6223
Rzeczowe	15293
Dożywianie	9369
Okazjonalne (np. paczki świąteczne)	32475
Inne	483
RAZEM	63843

3.8 Adopcja

W roku 2023 funkcjonowały **4 ośrodki adopcyjne TPD**: dwa w województwie małopolskim po jednym w województwie łódzkim i mazowieckim.

	Liczba kandydatów, którzy uzyskali pozytywną opinie kwalifikacyjną	Liczba dzieci zgłoszonych do Ośrodka	Liczba dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia	Liczba orzeczonych adopcji	Liczba etatów	Liczba pracowników Ośrodka
Ośrodek Adopcyjny w Łodzi	27	101	27	25	6,05	9
Ośrodek Adopcyjny w Krakowie	32	53	13	25	6,75	11
Ośrodek Adopcyjny w Tarnowie	21	73	27	20	4,75	7
Ośrodek Adopcyjny w Warszawie	40	117	48	53	7,1	9
	120	344	115	123	24,65	36

Dzięki pracy ośrodków adopcyjnych TPD w 2023 roku kolejnych 123 dzieci zyskało dom i nową rodzinę. Ufamy, że zakończyła się zła passa i działalność tych Ośrodków nie jest

zagrożona. Nasze Ośrodki prowadzą swoje zadania na najwyższym poziomie i czynią możliwe starania aby zawiązywane za ich pośrednictwem adopcje były dobre dla powierzanych dzieci i dawały radość i spełnienie rodzicom adopcyjnym. By adopcje te były trwałe i szczęśliwe dla każdej ze stron.

3.9 Pomoc dla obywateli Ukrainy innych grup migrantów

Od chwili wybuchu wojny po naszej wschodniej granicy, działacze, placówki i ogniwa TPD podjęły działania mające na celu wsparcie uchodźców z objętej wojną Ukrainy. Od pomocy doraźnej przeszliśmy do pomocy systemowej, która cały czas jest kontynuowana. Uchodźcy wojenni i migranci korzystają ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego, objęci są codzienną opieką w naszych placówkach różnego typu (żłobkach, przedszkolach, placówkach wsparcia dziennego, WTZ), uczestniczą w koloniach i obozach. W naszych placówkach zatrudniamy także specjalistów z Ukrainy. Dodać należy, że chociaż dzieci i dorośli z Ukrainy stanowią największą nację w tej grupie, to Polska od pewnego czasu przyjmuje także migrantów z innych krajów, w tym z Azji. Spotykamy się z odmiennym modelem wychowania i funkcjonowania rodziny. Zauważamy, że w tej grupie dość często dochodzi do łamania praw dzieci i ich krzywdzenia. Jest to nowe wyzwanie dla nas w kontekście realizacji standardów przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci.

4. Przyjaciół Dziecka – i inne wydawnictwa Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

W roku 2023 wydano dwa numery czasopisma „Przyjaciół Dziecka”, którego celem było:

- popularyzowanie i promocja działalności naszej organizacji w zakresie pomagania dzieciom, rodzinom, osobom niepełnosprawnym i zagrożonym wykluczeniem społecznym,
- informowanie podopiecznych naszej organizacji o działaniach stowarzyszenia w różnych dziedzinach życia społecznego,
- wzmacnianie integracji osób niepełnosprawnych, które ze względu na niepełnosprawność doświadczają izolacji i są zagrożone marginalizacją,
- publikacja informacji na temat rozwiązań systemowych służących poprawie jakości życia osób zagrożonych marginalizacją,

- promocja osiągnięć podopiecznych TPD

W czasopiśmie ukazały się między innymi następujące artykuły:

- Potrzebny jest dar pozyskiwania pomocników – rozmowa z W. Kołakiem Prezesem ZG TPD
- Tomasz Arciszewski – wybitny mąż stanu i społecznik
- Ponad 100 lat doświadczeń i wciąż wiele wyzwań – podsumowanie kadencji 2019-2022
- Placówki wsparcia dziennego szansą na szczęśliwe dzieciństwo
- Zbiórki funduszy i darów – pomoc TPD na Podkarpaciu dla uchodźców wojennych z Ukrainy
- Środowiskowe Ogniska Wychowawcze TPD – miejsce potrzebne dzieciom i nastolatkom
- Nauka w Helenowie dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami
- Dziecko jako świadek i pokrzywdzony w postępowaniu karnym
- Mikołaj Kopernik – Gwiazdy i Planety, konkurs TPD w Gorlicach
- Pedagogika Solidarności w Towarzystwie Przyjaciół Dzieci
- Oszczędzanie i przedsiębiorczość – współpraca TPD z bankami spółdzielczymi
- Społeczny ruch rodziców dzieci niepełnosprawnych – 40 lat systematycznego rozwoju.
- Zrobić wspólnie coś dobrego – rozmowa z nowym Prezesem Zarządu Głównego TPD
- Relacja z XIX Zjazdu TPD
- Prezentacja nowej Rzeczniczki Praw Dziecka
- Cyfrolatki, Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży TPD
- Jak przyciągnąć młodzież do TPD – szansą jest wolontariat
- Nagrodą jest uśmiech dziecka – rozmowa z Rzeczniczką Praw Dziecka TPD w Szczecinie
- Troska o przyszłość dzieci, relacja z konferencji w Legnicy
- Partnerstwo i pomoc – współpraca na rzecz osób niepełnosprawnych samorządu i TPD w Wieruszowie
- Profesjonalna pomoc dla dzieci i rodzin – Warszawska Poradnia TPD
- Magiczne wydarzenia – akcja Gwiazdor w Placówkach TPD

- Wsparcie dla dzieci i rodziców – doktorat o znaczeniu i dorobku Krajowego Komitetu Wychowania Resocjalizującego
- Przeciwno przemocy wobec dziecka
- Rodzaje pomocy i warunki wsparcia – niektóre świadczenia rodzinne i opiekuńcze dla rodziców z dzieckiem niepełnosprawnym
- Sztuki walki pomagają wygrać z chorobą – karate w szpitalach dziecięcych
- Wspomnienie o Henryku Romańczuku – wieloletnim Przewodniczącym Głównej Komisji Rewizyjnej.

Poza Zarządem Głównym TPD także niektóre Oddziały terenowe, zależnie od posiadanych środków, wydają okazjonalnie lub regularnie własne czasopisma poruszające przede wszystkim problematykę właściwą dla swoich środowisk np. "Nade wszystko dziecko" czasopismo Oddziału Okręgowego TPD w Legnicy, "Świat Dziecka" czasopismo Oddziału Okręgowego TPD w Koszalinie, „Wśród nas” – czasopismo wydawane przez Zachodniopomorski Oddział Regionalny TPD.

Warto także wspomnieć, że większość Oddziałów TPD posiada swoje strony internetowe oraz profile w mediach społecznościowych, za pomocą których na bieżąco informują o ważnych wydarzeniach i prowadzonej działalności.

Bardzo ciekawą i nowatorską formą promocji działalności TPD są murale, tablice pamiątkowe, medale okolicznościowe i statuetki oraz nadawanie nazwy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ulicom i placom.

5. Telefon i Czat Zaufania Towarzystwa Przyjaciół Dzieci 800119119.pl

Czat i Telefon Zaufania TPD jest autorską inicjatywą naszego stowarzyszenia, finansowaną ze środków własnych. Nieodpłatna linia telefoniczna została uruchomiona dzięki współpracy z Fundacją Orange.

Od początku działania osoby dyżurujące odebrały i odnotowały blisko 24 000 kontaktów nawiązanych przez dzieci i młodzież, w tym:

- 3300 telefonów
- 20 620 czatów,

z których podjętych zostało 510 interwencji w celu ratowania zdrowia lub życia oraz w sprawach przemocy, której ofiarą jest dziecko lub małoletni.

Dziewczynki, mające więcej zasobów do tego, by szukać wsparcia, stanowią większość (70% czatów i 50% telefonów). Wiek kontaktujących się dzieci to przeważnie 12-18 lat.

Wśród głównych tematów poruszanych przez dzieci i młodzież są:

- kwestie dot. zdrowia psychicznego (38%), w tym dostępu do opieki psychologicznej i psychiatrycznej w miejscu zamieszkania oraz myśli, zamiarów i prób samobójczych,
- trudności w relacjach rodzinnych, rówieśniczych i romantycznych (33%)
- przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej oraz rówieśniczej (13%).

2% podjętych kontaktów w ramach Telefonu i czatu zaufania TPD prowadzi do podjęcia interwencji ratującej zdrowie lub życie lub też do powiadomienia odpowiednich służb i instytucji o występowaniu przemocy albo zaniedbania groźnego dla zdrowia lub życia dziecka. Większość podejmowanych w trybie interwencji działań następuje na prośbę lub za zgodą dziecka; nastolatki często świadomi swojego trudnego stanu lub nieprawidłowości, z jakimi mierzą się w swoim środowisku, a więc gotowi są na przyjęcie pomocy z zewnątrz.

6. Placówki prowadzone przez Zarząd Główny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

6.1 Centrum Rehabilitacji Edukacji i Opieki TPD „Helenów”

To co wyróżnia CREiO TPD „Helenów” na tle innych podmiotów prowadzących działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami to kompleksowe podejście do organizacji edukacji i rehabilitacji oraz stosowanie interdyscyplinarnej diagnozy oraz indywidualne podejście do każdego pacjenta oparte na przepływie informacji oraz współpracy między rodzicem, wychowawcą, terapeutami innych specjalności, nauczycielami, lekarzem i hipoterapeutami prowadzącymi każde dziecko.

6.1.1 Liceum Ogólnokształcące

W 4-letnim Liceum Ogólnokształcącym w czterech zespołach klasowych (jedna klasa na każdym poziomie) uczy się młodzież i osoby dorosłe w wieku 15-22 lata z niepełnosprawnością ruchową (głównie z powodu mózgowego porażenia dziecięcego i przepukliny) oraz ze spektrum autyzmu. W roku szkolnym 2023/24 do Liceum zapisanych jest 20 uczniów.

W maju 2023 r. do egzaminu maturalnego przystępowało dwoje uczniów kończących szkołę w 2023 r i jedna absolwentka z roku 2022, która rok wcześniej nie zdała matematyki i która

ze względu na zmianę przepisów egzaminacyjnych musiała dodatkowo przystąpić do ustnego egzaminu z j. polskiego i jęz. angielskiego. Żaden z uczniów nie zdał wszystkich obowiązujących go przedmiotów. Prawo do egzaminu w sesji poprawkowej w sierpniu (tylko jeden niezdany egzamin) uzyskała jedynie absolwentka z 2022 r – do egzaminu podeszła i zdała go. Odebrała świadectwo uprawniające ją do podjęcia studiów.

Uczniowie liceum brali też udział w międzyszkolnych zawodach na ergometrach wioślarskich w Krakowie i Bydgoszczy oraz organizowanych w CREiO „Helenów” bijąc swoje rekordy i zdobywając medale. Co miesiąc odbywają się koncerty muzyków z Filharmonii Narodowej, na które zapraszani są uczniowie z Szkoły Przystosabiającej do Pracy i najstarszych klas szkoły podstawowej. Uczniowie biorą udział w wyjazdach edukacyjnych np. muzeum Józefa Piłsudskiego, Wojskowe Powązki, Planetarium w Centrum „Kopernik”, przygotowują uroczystości okolicznościowe np.: narodowe czytanie, ślubowanie i zakończenie nauki w liceum, obchody Narodowego Święta Niepodległości, wspólne kolędowanie, Dzień Języków Narodowych.

W **Liceum** zatrudnionych jest 23 nauczycieli (w tym 18 nauczycieli dyplomowanych) na łącznie 9 i 11/20 etatu:. Wszyscy posiadają kwalifikację do nauczania przedmiotowego na poziomie szkoły średniej, 95% z nich ma też specjalizację (więcej niż jedną) z pedagogiki specjalnej, zatrudnione są też 3 osoby na stanowisku pomocy nauczyciela oraz sekretarz szkoły (1/4 etatu) i woźna (1/4 etatu).

6.1.2 Szkoła Przystosabiająca do Pracy

W 3-letniej Szkole Przystosabiającej do Pracy w 6 zespołach klasowych uczy się młodzież i osoby dorosłe w wieku 15-22 lata w większości z niepełnosprawnością sprzężoną (niepełnosprawność intelektualna + niepełnosprawność ruchowa) oraz ze spektrum autyzmu.

W roku szkolnym 2023/24 w szkole uczy się 26 uczniów.

Uczniowie uczestniczą w wyjazdach edukacyjnych np. Muzeum Józefa Piłsudskiego, zwiedzanie Sejmu i Senatu, wyjazdy do kina i teatru. Organizowane są imprezy integrujące społeczność szkolną i uczące właściwych zachowań społecznych np. ślubowanie nowych uczniów, Sprzątanie Świata, Światowy Dzień Mycia Rąk, szkolna Wigilia i wspólne kolędowanie, okolicznościowe pokazy mody i obchody urodzin uczniów.

Uczniowie SPdP wspólnie z uczniami Szkoły Podstawowej nr 244 brali też udział w corocznym koncercie AAC (alternatywnych metod komunikacji) w tym roku pod hasłem

„Pokaż swój głos”. Występ ten został powtórzony 20 stycznia 2023 r. na scenie Wawerskiego Centrum Kultury .

W SPdP zatrudnionych jest 28 nauczycieli (w tym 14 nauczycieli dyplomowanych) na łącznie 14 i 11/20 etatu. Wszyscy posiadają kwalifikację do nauczania osób z niepełnosprawnością intelektualną, większość dodatkowo ma też specjalizację do pracy z uczniami z innymi niepełnosprawnościami zatrudnione jest też 7 osób na stanowisku pomocy nauczyciela (6 i ¾ etatu) oraz sekretarz szkoły (3/8 etatu) i woźna (1 etat).

6.1.3 Klub Absolwenta

Klub Absolwenta w Centrum Rehabilitacji Edukacji i Opieki TPD Helenów funkcjonuje jako Ośrodek wsparcia dla 16 osób dorosłych osób, z udokumentowaną niepełnosprawnością fizyczną, sprzężoną z zaburzeniami psychicznymi lub/i niepełnosprawnością intelektualną. W różnym stopniu zaburzonych emocjonalnie i społecznie, obu płci, mieszkańców kilku dzielnic m.st. Warszawy, w wieku 23-45 lat. Są to absolwenci Zespołu Szkół Specjalnych nr 95, Liceum Ogólnokształcącego TPD, a także innych placówek oświatowych.

Z powodu sprzężonej niepełnosprawności są szczególnie zagrożeni wykluczeniem społecznym.

W okresie sprawozdawczym w Klubie Absolwenta były realizowane 2 zadania zlecone:

1 - zadanie zlecone i współfinansowane przez m. st. Warszawa.

„Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w środowisku poprzez prowadzenie ośrodków wsparcia dla dorosłych osób z niepełnosprawnościami” **2021-2024** (06.XII.2021-30XI.2024)

Celem realizowanego zadania jest aktywizacja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu oraz wsparcie 15osób niepełnosprawnych dążących do usamodzielnienia się i pełnego funkcjonowania w społeczeństwie. Taką możliwość daje prowadzenie ośrodka wsparcia w Klubie Absolwenta CREIO TPD Helenów.

W ramach realizowanych zadań uczestnicy korzystali z:

- indywidualnej pomocy psychologicznej, -warsztatów psychologicznych grupowych - warsztatów arteterapii, -pięciogodzinnych indywidualnych treningów "Samodzielność na co dzień, -zajęć kulinarnych z samoobsługą, zajęć z umiejętności korzystania ze źródeł informacji, indywidualnych zajęć komputerowych, indywidualnych konsultacji seksuologa.

W okresie sprawozdawczym odbyły się 3 edycje treningu w całodobowym mieszkaniu treningowym.

2 - projekt dofinansowany ze środków PFRON w ramach konkursu pt. Wieloprofilowa rehabilitacja- funkcjonalna i społeczna osób niepełnosprawnych w Centrum Rehabilitacji, Edukacji i Opieki TPD „Helenów”, z którego skorzystało 16 uczestników. Realizacja projektu PFRON umożliwiła uzupełnienie zajęć o kompleksową rehabilitację poszczególnym uczestnikom. Były to 2x w tygodniu zajęcia grupowe: ogólnousprawniające,- arte-, teatro-, muzykoterapii. Oraz regularne indywidualne wsparcie psychologa, logopedy i fizjoterapeutów.

6.1.4 Pozaszkolna Placówka Specjalistyczna

Pozaszkolna Placówka Specjalistyczna TPD kontynuowała działalność wychowawczo-opiekuńczą z dziećmi i młodzieżą uczęszczającymi do placówek CREiO TPD „Helenów”: przedszkola, szkoły podstawowej oraz SPDP. Placówka otwarta jest w godz. 7.30-17.00. W PPS-ie prowadzone są zajęcia finansowane z Biura Edukacji m. st. Warszawy:

- wspieranie nauki własnej
- zajęcia z wykorzystaniem komputera
- artystyczne
- techniczne
- ruchowe
- inne (Trening Umiejętności Społecznych, wychowawcze, rehabilitacja funkcjonalna, psychoedukacyjne, itp.) oraz zajęcia finansowane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych:

- zajęcia z elementami muzykoterapii
- zajęcia z elementami arteterapii
- zajęcia z elementami teatroterapii
- zajęcia z elementami biblioterapii
- trening Umiejętności Społecznych
- wyjścia usamodzielniające

W placówce proces dydaktyczny realizowany jest w oparciu o indywidualny program profilaktyczno-wychowawczy opracowywany przez wychowawców dla każdego wychowanka i weryfikowany pod koniec każdego miesiąca. Celem programu jest rozwój kompetencji społecznych i samoobsługowych oraz daje możliwość weryfikacji poprawności i skuteczności pracy wychowawczej. Realizowane są także miesięczne tematy przewodnie np.

miesiąc kontraktu we wrześniu, dzień ekologii w kwietniu czy Zielona Estrada w maju zakończone dniem, podczas którego poszczególne grupy prezentują swoje prace lub wykonują zadania związane z tematem.

Codzienne działania wychowawcze są prezentowane na naszej stronie na facebooku:

<https://www.facebook.com/pps.helenow.7>

Liczba grup	Liczba wychowanków	Liczba wychowawców	Liczba pomocy wychowawcy	Pracownik biurowy
16	91	20	23	1

6.1.5 Szkoła Branżowa I Stopnia Specjalna

Szkoła Branżowa I Stopnia Specjalna Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w roku szkolnym 2023/2024 prowadzi 7 klas dla 32 uczniów.

Liczba nauczycieli:

- 12 nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących
- 5 nauczycieli zawodu
- 2 psychologów
- logopeda
- 7 nauczycieli zajęć rewalidacyjnych

Liczba pomocy nauczyciela: 6

Uczniami szkoły jest młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, autyzmem w tym z zespołem Aspergera, posiadająca orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Pomieszczenia lekcyjne oraz kuchnię treningową Szkoła wynajmuje bezpłatnie dzięki porozumieniu z SOW TPD.

Praktyki zawodowe realizowane są:

- w kuchni treningowej szkoły
- na terenie SOW TPD, w tym w pokoju treningowym (klasy hotelarskie) oraz kuchni ośrodka (klasy gastronomiczne).
- na terenie CREiO, dbanie o porządek i pielęgnację terenów zielonych (klasy hotelarskie).
- w obiekcie hotelowym Patron Al. Dzieci Polskich 20, 04-730 Warszawa (klasy hotelarskie, planujemy także klasy gastronomiczne w restauracji hotelowej).

Szkoła zakupiła wyposażenie do sal lekcyjnych: sprzęt komputerowy – 7 laptopów i tablicę multimedialną.

Po raz pierwszy zostaną przeprowadzone egzaminy zawodowe w kwalifikacjach HGT 04 i HGT 05. Termin egzaminów:

- Egzamin pisemny – 4 czerwca 2024
- Egzamin praktyczny HGT 04 – 7 czerwca 2024
- Egzamin praktyczny HGT 05 – 15 czerwca 2024

W roku szkolnym 2024/2025 przewidziane jest otwarcie 2 oddziałów klas pierwszych.

6.1.6 Specjalny Ośrodek Wychowawczy

Specjalny Ośrodek Wychowawczy TPD „HELENÓW” w roku 2023 obejmował opieką 69 wychowanków.

Udało się zrealizować następujące działania: Ferie zimowe - Mielno, Bal Karnawałowy, Dzień Kobiet, Spotkanie Wielkanocne, Dzień Ziemi, powitanie wiosny, Dzień Bezpiecznego Internetu, Dzień Dziecka, warsztaty kulinarne „Kuchnie świata”, Helenowiak, Dzień Edukacji Narodowej, Otrzęsiny, Andrzejki, konkurs: ilustracja jesiennego wiersza, Wigilia, dzień czekolady, konkurs fotograficzny „Helenów w obiektywie aparatu – cztery pory roku”, udział w Festiwalu Piosenki „Zielona Estrada”, zawody na ergometrach w Bydgoszczy, odbyły się urodziny wychowanków połączone z dyskotekami i karaoke, swoją działalność kontynuował zespół "AAC-owe pogaduchy- co mi w duszy gra", odbyły się zajęcia w ramach lekcji przyrodniczych OTOP BirdLife International: cztery pory roku z ptakami.

Spartakiada – udział w zawodach sportowych dla osób niepełnosprawnych organizowanych w Helenowie we współpracy z AWF w Warszawie. Przygotowywanie 2 grup wychowanków do udziału w grze Boccia. Nawiązanie kontaktu z licencjonowanymi sędziami z Polskiego Związku Bocci celem pozyskania pomocy do sędziowania podczas Spartakiady.

Wyjście do Teatru Kamienica na przedstawienie pt. „Wszechmocni w sieci” a także do Teatru Buffo na przedstawienie pt. „Romeo i Julia”. Wycieczka do Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego w Alejach Ujazdowskich.

Udział w przeglądzie teatralnym OSPAR - grupa teatralna wystawiła przedstawienie pt.: „Pięciu nieudanych”. Współpraca z Unicef – Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka, „Na ratunek dzieciom w rogu Afryki”. Koło kosmiczne - rozpoczęliśmy zajęcia związane

z astronomią i projektowaniem w programie graficznym 3D. 12 października 2023 roku odbyła się Olimpiada Sportowa zorganizowana przy udziale Fundacji T-Mobile Radość Pomagania. Ruszyliśmy z kołem higienicznym - wychowankowie zdobywają wiedzę dotyczącą higieny jamy ustnej. Nawiązano współpracę z firmą Oral-B. WIZYTA DENTOBUSA - bezpłatne badanie stomatologiczne dla wychowanków. Włączyliśmy się w zbiórkę 32 Finału WOŚP – Płuca po pandemii. Graliśmy z Wawerską Szkołą Realną - sztab #7350. Prowadzono Kawiarenkę Treningową i Edukacyjny Punkt Handlowy. Systematycznie kontrolowano czystość w pokojach wychowanków w ramach „Programu Czystościowego”. Przygotowano we współpracy z Policyjnym wydziałem prewencji i profilaktyki szkolenia z zakresu bezpiecznego korzystania z urządzeń multimedialnych oraz Internetu. Odbył się Kiermasz Wielkanocny – wychowankowie w grupach wykonali piękne ozdoby świąteczne, które wystawiono w firmie Panattoni, Instytucie Plazmy, w ZUS-ie. Zorganizowano kiermasz bożonarodzeniowy w ZUS-ie, Warszawskich Wodociągach, Gminie Wawer. Udział w akcji Gwiazdor. Wychowankowie uczestniczyli w kole czytelniczo - historycznym, stolarskim, muzycznym, teatralnym, sportowym, ogrodniczo – przyrodniczym, ceramicznym.

Organizowano zajęcia w grupach: kulinarne, ogrodnicze, plastyczno-manualne, czytelnicze, majsterkowania, gospodarcze. Prowadzono zajęcia usamodzielniania w zakresie prania, prasowania, odkurzania, obsługi sprzętu RTV i AGD.

W okresie przedświątecznym odwiedzili nas wolontariusze Fundacji Lotto oraz Totalizatora Sportowego. Razem z wychowankami wykonali piękne zimowe prace plastyczne. Wręczyli upominki wszystkim dzieciom.

Kontynuowano realizację projektu „Mieszkanie Treningowe”. Uczestniczyła w nim pięcioosobowa grupa chłopców. Pod nadzorem wychowawców zdobywali nowe doświadczenia prowadzące do zwiększenia samodzielności w czynnościach dnia codziennego. Dokonywali własnych wyborów i decyzji, uczyli się brania odpowiedzialności za podejmowane zobowiązania,

Wychowankowie brali udział w zajęciach specjalistycznych NRZOZ, PFRON (min.: rehabilitacja, psycholog, logopeda). Uczestniczyli w Alpakoterapii, Hipoterapii, Hydroterapii, Arteterapii, Muzykoterapii.

Współpraca z firmami, instytucjami: Centrum Kształcenia Zawodowego Nr 1 w Warszawie – systematyczne przekazywanie materiałów z obróbki drewna potrzebnych Hipoterapii SOW TPD Helenów, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP), Stowarzyszenie

Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja – współpraca w zakresie planów tworzenia ogrodu sensorycznego na terenie TPD Helenów. Nawiązano współpracę z ESERO Polska Centrum Nauki Kopernik – materiały koło kosmiczne.

6.1.7 Specjalne Przedszkole

Specjalne Przedszkole TPD im. Lady Sue Ryder w roku szkolnym 2022/2023 obejmowało opieką 18 dzieci rozdzielonych w pięciu grupach. Na rok 2023/2024 zostało przyjętych 19 dzieci rozdzielonych również w pięciu grupach. Ostatniego dnia roku, jedno z dzieci w wyniku przewlekłej choroby, zmarło.

Są to dzieci z orzeczeniem o specjalnej potrzebie kształcenia z uwagi na autyzm lub niepełnosprawność sprzężoną. W każdym oddziale zgrupowane są dzieci o podobnych potrzebach i możliwościach edukacyjnych. Wśród naszych podopiecznych jest troje dzieci z Ukrainy i dwoje z Białorusi.

Przedszkole działa od godziny 7.00 do 13.00. Od 13.00 do 17.00, opiekę przejmuje Pozaszkolna Placówka Specjalistyczna, z którą przedszkole współpracuje od 31.08.2016 r. Dzięki temu wprowadzony został podział płatności oraz godzin pracy, gdyż większość pracowników jest zatrudnionych w przedszkolu jak i w Pozaszkolnej Placówce Specjalistycznej.

Każdy wychowanek przedszkola objęty jest pomocą terapeutyczną w wymiarze ok. 10 godzin tygodniowo. Pomoc tą realizuje zespół przedszkola oraz NRZOZ „Helenów”. Przedszkole obejmuje wychowanków: indywidualną terapią behawioralną, terapią pedagogiczną, terapią psychologiczną indywidualną i grupową, treningiem umiejętności społecznych, muzykoterapią, choreoterapię, integracją sensoryczną oraz logopedią.

Dzieci przedszkolne realizują w placówce również zajęcia Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka prowadzone przez zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej TPD

Osiągnięcia i imprezy

- Piknik Jesienny z grami i zabawami dla dzieci oraz rodziców, przy dźwiękach spokojnej muzyki, urozmaicony owocami, ciastami, zupą dyniową i jesiennymi przysmakami,
- Mikołajki,
- Bał Karnawałowy,
- Pierwszy dzień wiosny w plenerze
- organizowane są również urodziny podopiecznych.
- przedszkolaki brały aktywny udział w „Spartakiadzie Helenowskiej”

- uczestniczyły również w „Zielonej Estradzie”
- zorganizowany był Dzień Dziecka,
- dwukrotny wyjazd do teatru.

Nasze sukcesy to:

- zajęcie II miejsca w konkursie piosenki „Zielona Estrada”
  - zajęcie I miejsca w konkursie na „Najładniejszą Ozdobę Świąteczną” organizowanym przez delikatesy „Kulfony”
  - ukończony bieg na 150 m. przez wybraną grupę przedszkolaków,
  - bardzo dobre opinie o naszej placówce, pozyskane od rodziców wychowanków przedszkola
- Pracownicy pedagogiczni realizują zgodnie z przepisami prawa oświatowego awans zawodowy. Dodatkowo podnoszą swoje kwalifikacje realizując kursy kwalifikacyjne.
- Cały zespół został przeszkolony w zakresie udzielania pierwszej pomocy, bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracownicy pedagogiczni doskonalą się również realizując staże zawodowe w podobnych placówkach na terenie całej Polski. Pracownicy odbyli szkolenie z zakresu seksualności podopiecznych.

6.1.8 Niepubliczny Rehabilitacyjny Zakład Opieki Zdrowotnej TPD

Niepubliczny Rehabilitacyjny Zakład Opieki Zdrowotnej TPD „Helenów” działa na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, Kodeksu Pracy, statutu NRZOZ.

NRZOZ stanowi wyodrębniony organizacyjnie zespół działający w obrębie Centrum Rehabilitacji, Edukacji i Opieki Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.

NRZOZ to oddział dziennej rehabilitacji dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego.

Zakres rehabilitacji obejmuje specjalistyczne świadczenia zdrowotne, są to:

- świadczenia diagnostyczno-terapeutyczne z zakresu kinezyterapii
- świadczenia z zakresu diagnozy i terapii psychologicznej
- świadczenia z zakresu diagnozy i terapii logopedycznej w tym świadczenia z zakresu neurologopedii
- świadczenia z zakresu diagnozy i terapii SI
- świadczenia z zakresu terapii zajęciowej (arteterapia i muzykoterapia)
- zajęcia z EEG-Biofeedback
- świadczenia z zakresu fizykoterapii
- świadczenia z zakresu hydroterapii
- porada i badanie lekarskie

Rehabilitacja przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 25 roku życia. Pacjenci mogą korzystać ze świadczeń od 1 – 3 x w tygodniu, a o częstotliwości i rodzaju zaleconych pacjentowi zabiegów decyduje lekarz.

Czas trwania rehabilitacji dla jednego pacjenta to 120 osobodni w roku kalendarzowym.

NRZOZ specjalistyczną terapią obejmuje wszystkich podopiecznych Centrum oraz pacjentów z spoza Centrum. W ciągu roku na specjalistyczne zajęcia przyjęliśmy ok. 377 pacjentów z następującymi rodzajami niepełnosprawności: spektrum autyzmu, MPDz - niedowład 4-kk., MPDz - niedowład połowiczny, wada rozwojowa mózgu, zaburzenia rozwoju mowy, NI w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, aberracja chromosomalna, padaczka, Zespół Downa, skolioza, zaburzenia motoryczne, deficyt uwagi słuchowej i koncentracji uwagi, przepuklina oponowo – rdzeniowa, Zespół Di George'a, zaburzenia depresyjno – lękowe, stwardnienie guzowate, wodogłowie, afazja ruchowa, Zespół Williama, miopatia wrodzona, Zespół Willi – Pradera, Choroba Charcot-Marie- Tooth, naprzemienna hemiplegia dziecięca, Zespół Angelmana, rdzeniowy zanik mięśni, Zespół Klinefeltera, Zespół Coffin-Lowry, zaburzenia mowy, krótkowzroczność.

NRZOZ wszystkim uczniom szkół i przedszkola znajdujących się na terenie CREiO zapewnia kompleksową specjalistyczną rehabilitację. Placówka stale współpracuje ze wszystkimi placówkami znajdującymi się na terenie Centrum w zakresie terapii podopiecznych, bierze czynny udział w szkolnych zebraniach IPET oraz współpracuje z rodzicami i opiekunami (poradnictwo, instruktaże)

W NRZOZ-e w 2023 r. zatrudnionych było 32 pracowników. 28 pracowników na umowę o pracę, 2 pracowników na umowę zlecenie, 2 prowadzi własną działalność, 14 rehabilitantów (1 na urlopie macierzyńskim), 6 psychologów (1 na urlopie macierzyńskim), 2 neurologopedów, 1 logopeda, 3 terapeutów zajęciowych, (1 na urlopie macierzyńskim), 2 lekarzy, 2 sekretarki, 1 muzykoterapeuta, 1 dyrektor. Kadra NRZOZ stale podnosi swoje kwalifikacje uczestnicząc w licznych kursach i szkoleniach. W grudniu 2023 r. fizjoterapeutka uzyskała specjalizację z zakresu rehabilitacji, co w znacznej mierze przekłada się na jakość wykonywanych usług medycznych.

24.05.2023 r. została zorganizowana 2 Spartakiada Osób z Niepełnosprawnością. Zawody zostały przeprowadzone na obiektach sportowych oraz rekreacyjnych CREiO. Terapeuci NRZOZ-u przy wsparciu nauczycieli wychowania fizycznego Szkoły Podstawowej Nr 244 oraz studentów AWF im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie przeprowadzili szereg

konkurencji sportowych i rekreacyjnych. Impreza została zorganizowana dzięki finansowemu wsparciu Urzędu Dzielnicy Wawer miasta Stołecznego Warszawy.

W okresie zimowym i letnim prowadziliśmy tzw. letnią i zimową rehabilitację. Brali w niej udział przede wszystkim pacjenci (171) z poza Ośrodka, w wieku od 0 – 25 r. życia.

NRZOZ nieprzerwalnie utrzymuje akredytację Systemu Zarządzania Jakością ISO zgodny z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001: 2009 w zakresie oddziału rehabilitacji dziennej dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego.

Sprzęt rehabilitacyjny użytkowany w NRZOZ

1. Laser
2. Zestaw do elektroterapii z osprzętem, typ: KOLMIO TENS 2
3. Zestaw do magnetoterapii, typ: 0403163, nr ZA06080042, firma: VIFOR JPS System Classic
4. Lampa do terapii światłem spolaryzowanym, typ: BIOPTRON-PRO, firma: ZEPTER Hydroterapia:
5. Wanna, typ: BTL3000 THETA 20, nr fabryczny: 3002-05000231
6. Wanna, typ: BTL3000 KAPPA 20, nr fabryczny: 3002-03000590
7. Wanna, typ: BTL- 3000 ZETA 20, nr fabryczny: 3002-0500027
8. Platforma wibracyjna Galileo
9. Rotor do ćwiczeń kończyn górnych, typ: RG-1
10. Bieżnia
11. Orbitek
12. Wioślarz
13. Rower stacjonarny
14. UGUL, typ: WSC-4
15. Sprzęt podwieszany do terapii integracyjnej sensorycznej
16. Inny sprzęt do rehabilitacji
17. Pablo System-urządzenie do rehabilitacji kończyn górnych
18. Stoły do badania niemowląt, pionizator

W 2023 r. w NRZOZ-e nie było żadnych zdarzeń niepożądanych.

6.1.9 Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna TPD

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna TPD „Helenów” od 2016 roku wspiera najmłodsze dzieci w pokonywaniu trudności rozwojowych.

W 2023 roku Poradnia prowadziła zajęcia terapeutyczne w ramach programu Wczesnego Wspomagania Rozwoju dla dzieci z dzielnicy Warszawa Wawer, Wesoła, Praga Południe, Rembertów, z Sulejówka, Halinowa, Mińska Mazowieckiego, Józefowa i Otwocka, uzupełniając ofertę publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych o specjalistyczną

terapię SAZ (Stosowana Analiza Zachowania), PECS (system komunikacji alternatywnej) w ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka oraz diagnostykę w kierunku spektrum autyzmu i trudności szkolnych.

Udzielono rodzicom konsultacji dotyczących rozwoju dzieci on-line - (dla rodziców z miast oddalonych od Warszawy).

W 2023 roku Poradnia zrealizowała:

- 38 spotkań diagnostycznych zakończonych wydaniem opinii specjalisty,
- ok. 150 godzin zajęć ze specjalistami (poza programem wczesnego wspomagania rozwoju),
- ok. 2736 godzin zajęć ze specjalistami w ramach programu wczesnego wspomagania rozwoju.

Poradnia zatrudnia 6 specjalistów:

- logopedę (mgr logopedii, studia podyplomowe z neurologopedii)
- psychologów (mgr psychologii, studia podyplomowe: a) przygotowanie pedagogiczne, b) oligofrenopedagogika, c) stosowana analiza zachowania)
- pedagogów (mgr pedagogiki, studia podyplomowe oligofrenopedagogika, terapia pedagogiczna)

Miesięcznie regularną opieką objętych jest 57 dzieci.

Opieką specjalistyczną objęto:

- dzieci poniżej 2 roku życia, u których wykryto niepełnosprawność,
- dzieci, których rozwój przebiega w spektrum autyzmu i nie mówią,
- dzieci ze sprzężeniami niepełnosprawności (więcej niż jedna niepełnosprawność) i wymagają wsparcia zespołu specjalistów

Ze względu na rosnącą liczbę dzieci, które potrzebują specjalistycznego wsparcia Poradnia oczekuje zwiększenia liczby gabinetów terapeutycznych.

6.1. 10 Hipoterapia "Helenów"

Nowatorską i jednocześnie bardzo skuteczną formą terapii prowadzonej od 2003 roku w CREiO TPD „Helenów” jest hipoterapia. Wszyscy odwiedzający Ośrodek mogą podziwiać ujeżdżalnię, piękny padok, wybieg i pastwiska dla koni, siodlarnię, paszarnię oraz stajnię,

w której w roku 2023 było 12 różnorodnych koni, co pozwalało na optymalny dobór zwierzęcia do terapii właściwie dla każdego dziecka, niezależnie od jego choroby czy stopnia niepełnosprawności.

W roku 2023 przeprowadzono **1 200** zajęć hipoterapii z uczniami różnych placówek z terenu CREiO, m.in. ze szkoły podstawowej, Liceum Ogólnokształcącego, z PDP i z Przedszkola.

Dodatkowo uczniowie korzystali z bezpłatnych zajęć w ramach środków PFRON w liczbie 18 zajęć tygodniowo przez 8 miesięcy, a ponadto niektórzy uczniowie mieli raz w tygodniu bezpłatne zajęcia jeździeckie w ramach sekcji Olimpiad Specjalnych (6 osób).

Podczas popołudniowych terapii przeprowadzono około **1700** prywatnych hipoterapii oraz **1500** zajęć z nauki jazdy konnej.

Co dwa tygodnie przez cały rok goszczono dorosłych podopiecznych z ŚDS przy ulicy Grochowskiej. W ramach hipoterapii kilkakrotnie odbyły się także wizyty okolicznych szkół i przedszkoli.

W wakacje zorganizowano 3 turnusy warsztatów w siodle (po 5 dni każdy), podczas których dzieci mogły nauczyć się pielęgnacji koni i nauki samodzielnej jazdy. Dwukrotnie odbyły się przejażdżki konne dla dzieci przebywających na turnusie letnim w Internacie Ośrodka.

Zimą przyjeżdżały dzieci w ramach akcji zima w mieście.

Dzieciom z przeciwwskazaniami do jazdy konnej oferowane są zajęcia przy koniu ukierunkowane zarówno na rehabilitację ruchową jak i psychopedagogiczną.

Zatrudnieni hipnoterapeuci jednocześnie specjalizują się w takich dziedzinach jak fizjoterapia, psychologia, pedagogika, terapia SI, muzykoterapia, choreoterapia, kinezylogia edukacyjna, terapia NDT Bobath, PNF, Petö, rekreacja ruchowa ze specjalnością jeździectwo i jeździectwo paraolimpijskie. Pracę hipoterapeutów wspomagają asystenci oraz wolontariusze z Polski i zza granicy.

W Warszawie i okolicy jest tylko kilka miejsc (5), w których prowadzona jest hipoterapia, dlatego warto rozwijać tą formę terapii i ją upowszechniać.

Zajęcia hipoterapii w „Helenowie” odbywają się przez cały rok. Warto podkreślić, że terapia prowadzona jest w Ośrodku na wysokim poziomie, czego potwierdzeniem może być fakt, iż placówka została doceniona przez Polskie Towarzystwo Hipoterapeutyczne i cieszy się jego afiliacją nieprzerwanie od 2005 r., dodatkowo w listopadzie 2009 roku PTHiP przyznało prawo do prowadzenia praktyk dla uczestników kursu na instruktora rekreacji ruchowej ze specjalnością hipoterapia.

6.2 Środowiskowy Dom Samopomocy TPD w Serocku

Środowiskowy Dom Samopomocy TPD w Serocku prowadzi działalność od 2010 roku. Jego zadaniem jest poprawa funkcjonowania psychicznego i fizycznego 30 podopiecznych, z chorobami psychicznymi, z niepełnosprawnością intelektualną i z niepełnosprawnościami sprzężonymi w tym ze spektrum autyzmu oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

Środowiskowy Dom Samopomocy TPD zapewnia wsparcie osobom z niepełnosprawnościami w ich codziennym funkcjonowaniu oraz w integracji społecznej. Dom jest miejscem, gdzie osoby z niepełnosprawnościami mogą rozwijać swoje umiejętności i zdobywać nowe doświadczenia.

Cel ten realizowany jest przez zajęcia z zakresu terapii zajęciowej, które odbywają się w pracowniach: plastycznej, informatyczno-multimedialnej, stolarskiej, ogrodniczej, umiejętności społecznych, kulinarnej. Z podopiecznymi ŚDS pracuje 9 – osobowy personel w skład którego wchodzi dyrektor, terapeuci zajęciowi, opiekunowie, pracownik socjalny oraz psycholog.

Dom funkcjonuje przez cały rok kalendarzowy (z wyłączeniem ewentualnej przerwy wakacyjnej, nie dłużej niż 10 dni roboczych) od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00 – 17.00 w systemie zmianowym.

6.3 Dom Dziennego Pobytu dla osób z chorobami otępiennymi w tym z chorobą Alzheimera

Dzienny Dom Pobytu „Zakątek Seniora” prowadzony w Serocku czwarty rok, przeznaczony jest dla 15 osób starszych z chorobami otępiennymi, w tym z chorobą Alzheimera. Placówka stanowi cenny zasób dla lokalnej społeczności, oferuje wysokiej jakości opiekę, terapię zajęciową, treningi, innowacyjne zajęcia interaktywne, wszelkie działania wzmacniające funkcje poznawcze, fizjoterapię oraz szereg innych specjalistycznych zajęć, umożliwiając seniorom pełne uczestnictwo w życiu społecznym i spełniając funkcję profilaktyczną, zapobiegającą postępującej neurodegeneracji mózgu. Co niezwykle istotne, a mało znane, jedną z form profilaktyki i terapii tej grupy osób jest zindywidualizowana dieta SIRT i Mind&Dash (z języka angielskiego “Mediterranean-DASH Intervention for Neurodegenerative Delay, czyli Interwencja Łącząca Dietę Śródziemnomorską i DASH w Celu Opóźnienia Zmian Neurodegeneracyjnych. Twórcy diety MIND wyróżnili 15

składników, spośród których 10 należy do produktów zalecanych (brain healthy), a 5 do niezalecanych (unhealthy). Produkty zalecane: warzywa zielonoliściaste, inne warzywa (szczególnie kolorowe), orzechy, owoce jagodowe, nasiona roślin strączkowych, produkty pełnoziarniste, ryby, drób, oliwa z oliwek, wino. Produkty niezalecane: czerwone mięso, masło i margaryna, ser żółty, ciasta i słodczyce, produkty smażone i typu fast food.

Dodatkowym atutem placówki są grupy wsparcia i pomoc psychologiczna, zarówno dla osób z chorobami otępiennymi, jak i ich rodzin i opiekunów. Dzienny Dom Pobytu posiada wysokie standardy opieki oraz doświadczony personel, na który składają się psycholog, terapeuci, opiekunowie, fizjoterapeuci, asystenci. Prowadzone zajęcia terapeutyczne są zindywidualizowane i dostosowane do potrzeb każdej osoby.

Dom funkcjonuje przez cały rok kalendarzowy od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 16.00.

6.4 Ośrodek Wypoczynkowo – Rehabilitacyjny TPD w Jastrzębiej Górze

W roku 2023 działalność **Ośrodka Wypoczynkowo-Rehabilitacyjnego TPD w Jastrzębiej Górze** rozpoczęła się już w czasie ferii zimowych dla Warszawy i województwa mazowieckiego, skąd przyjechała 1 grupa na zimowisko. W maju otworzony został sezon wiosenny trwający do rozpoczęcia wakacji. W tym czasie w Ośrodku gościły 4 zielone szkoły i przyjmowane były pobyty indywidualne dla łącznej liczby 200 osób. W czerwcu rozpoczęty został sezon wakacyjny podczas którego na terenie ośrodka zorganizowano 6 turnusów kolonijnych, w których uczestniczyło 300 dzieci. W okresie wakacyjnym odbyły się także 2 turnusy rodzinne dla łącznie 120 osób. Było to nowe doświadczenie dla Ośrodka, okazało się udane i w roku 2024 będzie kontynuowane. W okresie jesiennym do Ośrodka przyjeżdżały grupy zorganizowane z Warsztatów Terapii Zajęciowej TPD i kolejne zielone szkoły.

W roku 2023 zostały przeprowadzone prace remontowe, w Ośrodku zostały wymienione łóżka, zostało również uporządkowane pomieszczenie techniczne. W domkach drewnianych zostały utworzone aneksy kuchenne, co podniosło ich standard.

Funkcjonowanie Ośrodka wpisało się w ogólnokrajową działalność naszego stowarzyszenia i poszczególne Oddziały TPD korzystają z jego oferty. Cieszy fakt, że Ośrodek podejmuje działalność w ciągu całego roku i otwarty jest na organizację nowych form wypoczynku.

7. Ważne wydarzenia

W roku 2023 w Kołach i Oddziałach TPD odbywały się Sprawozdawczo-Wyborcze Zjazdy Delegatów, wybierające nowe władze naszego stowarzyszenia w Kołach i Oddziałach na kolejną 4-letnią kadencję oraz delegujące przedstawicieli na XIX Krajowy Zjazd Delegatów TPD w dniu 20.10.2023 roku.

Głosami Delegatów wybrano Pana Grzegorza Piestraka na nowego Prezesa Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Zmiana na stanowisku Prezesa ZG TPD nastąpiła po 21 latach pełnienia tej funkcji przez Pana Wiesława Kołaka (2002-2023).

Wybrano 40 osobowy Zarząd Główny TPD, z którego wyłoniono Prezydium w składzie:

Prezes – Grzegorz Piestrak

Wiceprezes – Zygmunt Pyszkowski

Wiceprezeska – Monika Jagodzińska

Sekretarz Generalna – Jolanta Szklarska

Skarbnik – Jan Waligóra

Członek Prezydium – Wiesław Kołak

Członek Prezydium – Mirosław Kędzierski

Członek Prezydium – Zygmunt Nowaczyk

Członek Prezydium – Józef Bogdaszewski

Członek Prezydium – Bartłomiej Domagała

Przewodniczącą Głównej Komisji Rewizyjnej TPD została Pani Alicja Andrzejewska

Pożegnaliśmy Pana Henryka Romańczuka, który odszedł od nas w dniu 01.09.2023 roku, Przyjaciela Dzieci, wieloletniego działacza i pracownika Towarzystwa Przyjaciół Dzieci i Krajowego Komitetu Wychowania Resocjalizującego, nauczyciela dzieci niesłyszących i niedosłyszących.

Uhonorowanie Orderem Uśmiechu profesora Leszka Stadniczeńko.

Konferencje zorganizowane przez Oddziały TPD

- w Koszalinie - konferencja nt. przeciwdziałaniu przemocy wśród dzieci i młodzieży.
- w CREiO „Helenów” - konferencja "Tomasz Arciszewski - Robotnik, Polityk, Premier”.

- w Legnicy - Międzynarodowa Konferencja "Społeczno-prawne aspekty opieki i wychowania w XXI wieku".

W CREiO „Helenów” zorganizowano II Spartakiadę dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.

8. Podsumowanie

1. Odnotowujemy stały spadek liczby członków i Kół TPD.
2. Na stabilnym poziomie utrzymuje się liczba Oddziałów TPD, zatrudnienie w biurach Zarządów i w placówkach oraz liczba placówek prowadzonych przez TPD.
3. Organizowane i prowadzone są nowe formy działalności statutowej, takie jak np. placówki całodobowej opieki nad dzieckiem.
4. Przybiera na sile profesjonalna działalność poradniana i terapeutyczna.
5. Rozrasta się działalność wypoczynkowa i turystyczna oraz baza wypoczynkowa TPD.
6. Z sukcesem kontynuowana była ogólnokrajowa współpraca z Kulczyk Foundation, PEPCO i Fundacją Orange.
7. Wzrasta rozpoznawalność i pomocowa działalność Telefonu i Czatu Zaufania TPD.
8. CREiO „Helenów” pięknie się rozwija i podejmuje kolejne inicjatywy służące inkluzji osób z niepełnosprawnościami.
9. Ukazały się następne dwa numery „Przyjaciela Dziecka’.
10. Podniosła się aktywność Oddziałów i placówek TPD w mediach społecznościowych.
11. W dalszym ciągu prowadzona była pomoc dla obywateli Ukrainy oraz migrantów z innych krajów.

Jak wynika ze sprawozdania, formy działalności naszego stowarzyszenia są różnorodne, gdyż wynikają z potrzeb i możliwości środowiskowych. Wszystkich nie sposób opisać, było ich w poszczególnych Oddziałach tak wiele. TPD kontynuuje i rozwija stałe formy pracy służące dzieciom i rodzinom, ale także tworzy nowe, uwzględniając w pierwszej kolejności wsparcie dla środowisk defaworyzowanych.

Opracowanie na podstawie zbiorczych sprawozdań z Zarządów Oddziałów Regionalnych TPD

Warszawa, maj 2024